

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 1

Indiqueu les opcions triades:

Exercici 1: Opció A ☐ Opció B ☐

Exercici 3: Opció A ☐ Opció B ☐

Espai per a la correcció

Qualificació			
Exercici 1	Pregunta I		
	Pregunta II		
	Pregunta III		
Exercici 2			
Exercici 3			
Suma de notes parcials			
Qualificació final			

Espai per a la revisió

Comprovació		2a correcció	

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

L'examen consta de TRES exercicis obligatoris, que trobareu a les pàgines 2-5 (exercici 1), pàgina 8 (exercici 2) i pàgina 10 (exercici 3).

En l'exercici 1, heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i respondre a les tres preguntes corresponents a l'opció triada. L'exercici 2 té una única opció. En l'exercici 3, heu de triar UNA de les dues opcions (A o B), que pot ser diferent de l'opció que hàgiu triat a l'exercici 1. Indiqueu a la portada de l'examen les opcions que heu escollit.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica.

La coherència, la cohesió i la correcció gramatical i lèxica es valoren conjuntament com a part de l'avaluació del grau de comprensió de l'alumne/a de les idees estudiades i de la seva capacitat de pensar de forma clara i ben estructurada. Les faltes d'ortografia i els problemes de presentació poden restar fins a un màxim de 0,25 punts en el total de l'examen.

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text). **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Tota aquesta imatge, estimat Glaucó —vaig dir-li—, cal que l'enllacis amb el que hem dit abans; la regió que ens és revelada per la vista l'has de comparar amb l'estança de la presó, la llum del foc que hi ha en ella amb la força del sol, i si ara compares la pujada i la contemplació de les coses de dalt amb l'ascensió de l'ànima cap al món intel·ligible, no t'apartaràs de la meva conjectura, ja que és aquesta la que vols sentir, i la que sols el déu sap si és o no correcta. És aquesta, doncs, la meva manera de veure la qüestió: al cim del món cognoscible, i encara amb un gran esforç, s'hi veu la idea del bé. Ara, quan ha estat vista, se la reconeix a l'acte com a causa de tot el que és bell i recte, per tal com genera en el món visible la llum i el sol, i en el món intel·ligible per tal com crea ella sola, com a sobirana, la veritat i l'enteniment. I el qui vulgui actuar assenyadament en privat o en públic cal que contempli aquesta idea.

PLATÓ. *La República*, llibre VII

Pregunta I. Feu un breu resum d'aquest text, centrant-vos en les idees principals que hi apareixen i en la relació que s'estableix entre aquestes idees. (Responeu usant, aproximadament, entre vuitanta i cent vint paraules.) [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument el significat que tenen en el text els mots següents (responneu usant, aproximadament, entre cinc i vint paraules en cada cas): [1 punt]

a) «ànima»:

b) «conjectura»:

Pregunta III. Considereu la següent afirmació del text: «el qui vulgui actuar assenyadament en privat o en públic cal que contempli aquesta idea». Expliqueu quin és el sentit d'aquesta afirmació i de quina manera es justifica a partir de les propostes filosòfiques de Plató. (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

L'enfocament utilitarista [...] mesura la qualitat de vida en una nació fixant-se en la utilitat [...], entenent per *utilitat* la satisfacció de preferències. [...] L'enfocament utilitarista té la virtut d'interessar-se per les persones: mesura la qualitat de vida d'acord amb el que la gent manifesta sobre com se sent [...].

L'enfocament utilitarista [...] presenta quatre problemes [...].

Una tercera objecció [...] se centra en la malleabilitat social de les preferències i les satisfaccions. Les preferències no venen donades de forma fixa: responen a les condicions socials. Quan la societat ha posat certes coses fora de l'abast d'algunes persones, aquestes, normalment, aprenen a no voler tals coses; formen el que Elster i Sen anomenen *preferències adaptatives*. De vegades, l'adaptació es produeix, fins i tot, després que la persona volgués, inicialment, aquesta cosa. El títol mateix del llibre d'Elster, *Raïm verd*, s'inspira en la fable de la guineu que diu que el raïm és verd just a partir del moment en què s'adona que no pot abastar-lo. De vegades, tanmateix, les persones aprenen, des del principi, a no voler aquests béns perquè estan situats fora dels límits assequibles per als individus del seu gènere, la seva raça o la seva classe. Les dones a qui s'ha educat amb un model de com ha de ser una 'dona com cal', segons el qual una dona no treballa fora de casa i no té gaires estudis, sovint ja no solen desenvolupar el desig de fer aquestes coses i, per tant, poden declarar-se satisfetes amb el seu estat, encara que se'ls hagin negat oportunitats que, si les haguessin tingut, les haurien aprofitat i gaudit. Altres grups marginats també tendeixen a interioritzar el seu estatus de ciutadans de segona classe. En definir l'objectiu social en termes de la satisfacció de les preferències que de fet es tenen, els enfocaments utilitaristes solen reforçar l'*statu quo*, cosa que pot ser molt injusta.

Martha C. NUSSBAUM. *Crear capacitats*, capítol 3

Pregunta I. Feu un breu resum d'aquest text, centrant-vos en les idees principals que hi apareixen i en la relació que s'estableix entre aquestes idees. (Responeu usant, aproximadament, entre vuitanta i cent vint paraules.) [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument el significat que tenen en el text les expressions següents (responeu usant, aproximadament, entre cinc i vint paraules en cada cas): [1 punt]

a) «preferències adaptatives»:

b) «objectiu social»:

Pregunta III. Considereu la següent afirmació del text: «En definir l'objectiu social en termes de la satisfacció de les preferències que de fet es tenen, els enfocaments utilitaristes solen reforçar l'*statu quo*, cosa que pot ser molt injusta.» Expliqueu quin és el sentit d'aquesta afirmació i com es relaciona amb les propostes filosòfiques de Martha Nussbaum; indiqueu quina justificació ofereix Nussbaum per a aquesta afirmació. (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nussbaum que siguin pertinents, encara que potser no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

[2 punts]

Considereu l'afirmació següent: «Déu ha mort.»

Analitzeu com s'avaluaria aquesta afirmació des de la perspectiva de dos autors/es destacats de la història de la filosofia occidental (podeu prendre en consideració els dos autors/es que vulgueu). Per fer-ho, expliqueu primer com creieu que caldria avaluar aquesta afirmació a partir de les idees d'un d'aquests autors/es, i després com creieu que caldria avaluar-la a partir de les idees de l'altre. Per acabar, indiqueu, molt breument, quin us sembla que és el punt principal de semblança o de contrast entre les propostes dels dos autors/es, pel que fa a la qüestió tractada.

Exercici 3

[2 punts]

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Considereu les afirmacions següents:

«Hi hauria d'haver lleis que posessin un límit a la quantitat de béns que pot acumular una determinada persona. A partir d'una certa quantitat, que assegurí que una persona pot cobrir folgadamment les necessitats pròpies i les dels qui depenguin d'ella, la resta d'ingressos o possessions d'aquesta persona s'haurien de repartir entre els altres ciutadans (és a dir, haurien de deixar de ser propietat privada i passar a ser propietat de l'estat).»

Indiqueu si esteu d'acord o en desacord amb aquestes afirmacions, tot aportant raons per a justificar el punt de vista que decidiu defensar.

OPCIÓ B

Considereu la reflexió següent:

«Tenim raons per pensar que les condicions de vida en el nostre planeta en el futur seran molt més difícils del que ho són actualment, entre altres motius pels efectes del canvi climàtic, que seran molt més evidents i dramàtics d'aquí vint, trenta o quaranta anys. De fet, és possible (tot i que no ho podem saber del cert) que les condicions de vida d'aquí trenta o quaranta anys siguin desastroses. Davant aquesta possibilitat (i encara que només sigui una possibilitat), jo no hauria de tenir cap fill. Tenir un fill seria obligar algú a haver de córrer el risc d'enfrontar-se a una situació global dramàtica i catastròfica, i no tinc el dret d'obligar ningú a haver de córrer aquest risc (podent-ho evitar, tal com ho puc fer, no tenint descendència).»

Indiqueu si esteu d'acord o en desacord amb allò que es conclou en aquesta reflexió tan pessimista. Justifiqueu la vostra resposta tot aportant raons que donin suport al punt de vista que decidiu defensar.

Comprovació i 2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

--

IEC
Institut d'Estudis
Catalans